

Nr 500.

Av herr **Johanson** i Huskvarna m. fl., om visst tillägg till omsättnings- och utskänkningskatten å spritdrycker för partiell finansiering av det i Kungl. Maj:ts proposition, nr 307, angående försvarsberedskapens omedelbara stärkande äskade anslaget.

I propositionen nr 307 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen beviljande av sjuttio millioner kronor för ytterligare utgifter till försvaret.

Beträffande sättet att anskaffa dessa medel uttalas följande:

För det extraordinära anslagsäskande, som nu framlägges, kan utrymme tydligen icke beredas inom ramen av förut beräknade inkomster. Omständigheterna göra det naturligt att överväga åtgärder av engångsnatur, varigenom åtminstone den väsentliga delen av kostnadsökningen omedelbart täckes av skatteinkomster. Någon ny skatteform, med karaktär av värnsskatt, behöver därför icke anlitas. I anknytning till de skatteformer, som för närvarande bestå, synes det vara möjligt att erhålla det behöfliga inkomstbeloppet. Ökade bidrag torde därvid få lämnas såväl av enskilda inkomstagare som av förmögenhetsägare och bolag. Frågan om den närmare utformningen av denna beskattning kommer att anmälas i samband med den sedvanliga förnyade inkomstberäkningen för nästa budgetår.

Då härav alltså framgår att avsikten är att anskaffa medlen på skattevägen, erbjuder sig osökt den möjligheten att uttaga någon del av dessa medel genom ökad beskattning av spritdrycker. I England har man för motsvarande ändamål bl. a. tillgripit beskattning av te. Att man där denna gång icke synes tänka på alkoholbeskattning beror säkerligen därpå att man i England redan förut har infört en spirituosabeskattning, som är så drastisk att den torde sakna annat motstycke än den likartade beskattningen i Danmark. Den svenska spirituosabeskattningen är ofantligt mildare än den danska och engelska och skulle säkerligen med gott resultat och utan några äventyrliga följder kunna höjas, utan att ändå behöva tillnärmelsevis uppnå de danska och engelska rekordskatternas höjd.

En spirituosabeskattning, som ju drabbar sådan konsumtion som är obehöflig, onyttig eller skadlig, är med hänsyn härtill socialt oantastlig. En skatt, som ingen behöver betala, därest han ej frivilligt underkastar sig den, kan omöjligt sägas orättvist drabba vissa samhällsklasser. Till och

med den oerhört höga spirituosaskatten i England och Danmark har i dessa länder genomförts under kraftig anslutning av arbetarpartierna, vilka funnit den vara icke blott icke orättvis utan även i hög grad ägnad att verka folkuppfostrande. Man har inskränkt den onödiga, onyttiga och skadliga konsumtionen, men genom den höjda skatten på det som försålts har staten det oaktat fått avsevärt ökade inkomster.

Samma erfarenhet har, i mindre skala, gjorts vid de lindriga skattehöjningar, som ägt rum i Sverige. Från och med den 1 juli 1929 höjdes procentsatsen för omsättningsskatten från 50 till 55 procent å detaljhandels inköpspris. Den 1 febr. 1932 infördes en särskild grundavgift för omsättningsskatten med 60 öre för liter. Från och med den 1 juli 1932 höjdes grundavgiften till 1 krona för liter och procentsatsen till 60 procent å inköpspriset. Den 1 febr. 1933 slutligen höjdes grundavgiften till 1 krona 60 öre för liter. Brännvinskonsumtionen i Sverige (beräknad efter liter å 50 %) har utgjort pr invånare: 1931 — 4,9 liter, 1932 — 4,5 liter, 1933 — 3,9 liter.

Att dock, trots denna minskning av konsumtionen, den behållna inkomsten av omsättnings- och utskänkningskatten avsevärt steg, framgår av följande siffror för nämnda inkomst:

Budgetåret 1929—1930	kr. 40.107.433
» 1930—1931	» 40.559.016
» 1931—1932	» 44.850.117
» 1932—1933	» 67.496.972
» 1933—1934	» 78.528.725

Förutom den utsikt till ökad statsinkomst, som med visshet föreligger vid en lindrig ökning av skatten, kan man även på grund av tidigare erfarenheter förvänta en viss nedgång av konsumtionen (mer än kompenserad, ekonomiskt sett, genom skattesatsens stegring). En sådan nedgång är i och för sig i hög grad önskvärd vid det förhållandet att Sverige för närvarande har en förbrukning av spritdrycker så hög att konsumtionsmedeltalet pr individ är ungefär dubbelt så högt som i Norge och tre gånger så högt som i Danmark och Finland.

Förutom det att all erfarenhet visar att det alltid finns tillräckligt många som anse sig ha råd att betala det högre priset för ett mindre kvantum, så skapar den minskning i konsumtionskvantiteten, som äger rum, ett bättre hälsotillstånd och större arbetseffektivitet, vilket i sin ordning bidrager till ökat välstånd och därmed även ytterligare ökade statsinkomster.

Vi motsätta oss ingalunda att, därest finansieringen skall ske på skattevägen, den direkta beskattningen anlitas, men till undvikande av den minskning av företagsamhet och därmed följande arbetstillfällen, som genom en alltför stark ökning av den direkta beskattningen kan befaras, vore det även

ur denna synpunkt önskvärt att någon del av behovet kunde täckas genom den ur flera synpunkter motiverade utväg vi föreslå.

Vi hemställa, efter tillstyrkan av riksdagens nykterhetsgrupp,

att riksdagen måtte besluta, att för partiell finansiering av det i Kungl. Maj:ts proposition nr 307 äskade anslaget upptages ett tillägg å 1 krona pr liter till omsättnings- och utskänkningskatten å spritdrycker.

Stockholm den 14 maj 1938.

C. O. Johanson,
Huskvarna.

Wilh. Annér.

Jones Erik Andersson
i Ovanmyra.

Gust. E. Andersson.